Львівський державний університет
внутрішніх справ

Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей

Збірник наукових статей

Львів
2021

УДК 37.041:811
А 43

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою факультету № 2 ІПФПНП
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол від 10 листопада 2021 року № 4)

Рецензенти:

Балинська О. М., проректор Львівського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Дяк Т. П., доцент кафедри прикладної лінгвістики НУ «Львівська політехніка» кандидат педагогічних наук, доцент

А 43 **Актуальні** проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей : збірник наукових статей / укладач: І. Ю. Сковронська. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 136 с.

До збірника увійшли методичні напрацювання, що стосуються здійснення освітнього процесу у сучасних умовах з використанням онлайн-навчання, формування навичок міжкультурної комунікації у галузі права, фахової іншомовної підготовки курсантів ЗВО МВС України, традиційних підходів та новітніх технологій навчання іноземних мов загалом та української мови як іноземної зокрема. Закцентовано увагу на шляхах та специфічних методичних принципах, сучасних тенденціях викладання, академічній мобільності, комунікативному, освітньому, розвиваючому, виховному аспектах навчання іноземних мов.

УДК 37.041:811

© Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021

7. Моськін С. До проблеми професійного становлення особистості учнів ПТНЗ: теоретичний аспект. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2007. № 5. С. 79–85.

8. Функція. Психологічний словник [за ред. В. І. Войтка]. К. : Вища школа, 1982. С. 205.

9. Яворська Г. Х. Особливості адаптаційного процесу курсантів як фактор формування соціально-професійної зрілості. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2003. № 5. С. 103–110.

10.Хьелл Л., Зиглер Д. Теория личности : [пер. с англ.]. СПб. : Питер, 1997. 608 с.

Анжела ПОСОХОВА,
кандидат філологічних наук, доцент
(Львівський державний університет внутрішніх справ)

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Анотація. У статті розглядається принцип професійно-орієнтовного навчання іноземної мови як важливої складової загальної професійної підготовки майбутніх працівників ОВС. Особлива увага акцентується на формах та методах організації учбового процесу, що мають професійно-зорієнтований характер.

Ключові слова: *професійно-орієнтовне навчання, фахова термінологія, фахова іншомовна компетенція.*

VOCATIONAL TRAINING OF FOREIGN LANGUAGE AS AN IMPORTANT COMPONENT OF GENERAL PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE POLICE OFFICERS

Abstract. The article considers the principle of vocational training of a foreign language as an important component of general professional training of future police officers. Particular attention is paid to the forms and methods of organizing the educational process, which are professionally oriented.

Key words: *vocational training, professional terminology, professional foreign language competence.*

Постановка проблеми. У системі вищої освіти МВС України особливого значення набувають проблеми фахової іншомовної підготовки курсантів, а саме: 1) оволодіння іноземною мовою у контексті загальної мовної підготовки; 2) концептуальне пізнання фахової іноземної мови – знання фахової термінології і професійної лексики, специфічних аспектів функціонування фахової іноземної мови в академічному та фаховому мовному середовищі; 3) практичне володіння фаховою іноземною мовою; 4) набуття високого рівня фахової іншомовної компетенції.

Мета. Вивчення фахової мови в ЗВО визначає подальшу успішну діяльність майбутніх спеціалістів в умовах фахової комунікації у контексті їхньої професійної діяльності, оскільки спілкування може бути успішним тільки за умови володіння комунікантами єдиною фаховою мовою, що формується спочатку в сфері їхньої навчальної, а потім і виробничої діяльності [1].

Стан дослідження. Реалізація цих завдань в умовах навчання у ЗВО МВС України потребує комплексного підходу. Значне місце в цій роботі займає вивчення іншомовної термінологічної лексики. Труднощі в засвоєнні активної термінологічної лексики значною мірою пов'язані з тим, що термінологічна база сучасних галузей знання постійно розвивається і поповняється новими термінологічними одиницями.

Виклад основного матеріалу. Ефективна робота над формуванням активного професійного термінологічного словника курсантів має велике значення не тільки для підвищення рівня його фахової іншомовної компетенції, а й для самоусвідомлення курсантами приналежності до обраного ними фахового середовища. Отже, цей вид навчальної діяльності має також і велике виховне значення у підготовці майбутнього фахівця.

Однією із суттєвих ознак, що відрізняють лексичний зміст тексту на молодших і старших курсах немовного вузу, є його насиченість термінологічною лексикою. Ми поділяємо думку методистів, які вважають, що вивчення іноземної мови вже на початковому етапі повинно носити професійно-зорієнтований характер. Мається на увазі не лише відбір професійно-спрямованого матеріалу, але й форми та методи організації учбового процесу, відповідних комунікативних ситуацій, що пов'язані з майбутньою спеціальністю курсанта (студента). Ознайомившись з літературою з цього питання, ми виявили ряд цікавих експериментальних досліджень, які показали закономірності залежності засвоєння і запам'ятовування іншомовної лексики від способів її

введення, від гніздових зв'язків між словами, від формальних структурно – морфологічних особливостей лексики [3]. В пошуках оптимальних методичних прийомів навчання студентів немовних вузів лексиці по спеціальності вчені спробували створити методичну типологію лексики по принципу труднощів засвоєння лексичних одиниць, а також розробили відповідні рекомендації [4]; з урахуванням особливостей мислення і вікових особливостей пам'яті був проведений експеримент, що виявив ефективність засвоєння термінів шляхом введення їх в системі; увага акцентується на розробці опорних слів, з огляду на майбутню спеціальність, що, без сумніву, буде сприяти ефективному рішенню завдань професійно-орієнтовного навчання [5, с.95-100]; проводиться поділ лексичних одиниць на страти (пласти), і класифікація лексики всередині кожного пласта, що вважається основою аналізу лексичного матеріалу спеціального тексту [4, с. 63–71]; експериментально доводиться велике значення засобів наочності (схем, таблиць і т.п.) для організації подання лексичного матеріалу, його систематизації та узагальнення. Окремо треба виділити проблему перекладу термінологічної лексики, і особливо термінологічних словосполучень (ТС), які складаються з кількох компонентів. Трудність їх перекладу зумовлена відсутністю у студентів (курсантів) глибоких знань із спеціальних дисциплін, а також складністю синтаксичних і смислових зв'язків між компонентами ТС.

В умовах глобалізації відбувається процес інтернаціоналізації як загальномовної лексики, так і фахових термінологічних систем. Крім того, процес глобалізації супроводжується широким впровадженням сучасних комп'ютерних технологій, що в свою чергу спричинює чисельні запозичення іншомовної термінології. В наслідок цього, вивчення проблеми засвоєння курсантами сучасної іншомовної фахової термінології як важливої складової професійної мови набуває особливої актуальності. Активне володіння іншомовною фаховою термінологією впливає на формування іншомовної фахової компетенції майбутнього спеціаліста. Наш досвід у використанні комп'ютерів у контексті викладання іноземних мов пов'язаний із застосуванням таких типових програмних засобів, як English Platinum and Triple Play Plus. English Platinum, призначений для самостійного вивчення англійської мови, є ефективним засобом для засвоєння розмовної та писемної англійської мови. Курс складається з 6 самостійних частин: Dialogues, Phonetics, Texts, Vocabulary, Grammar, Film.

Цей АНК має широкий потенціал для застосування на всіх рівнях навчання, вдало поєднує можливості тренування фонетичних, лексичних, граматичних вмінь та навичок аудіювання та читання автентичної інформації. Існують певні проблеми щодо застосування КНІМ у нашому університеті, які є загальними для багатьох вузів України. Це насамперед недостатня матеріально-технічна база, програмне забезпечення і обмежене забезпечення відповідними науково-методичними засобами. Однак комп'ютеризація навчання іноземній мові у нашому вузі вже почалась і успішно розвивається. Так, на базі підручника професора кафедри іноземних мов О. П. Зеленської 'English for Law and Law Enforcement Students', рекомендованого Міністерством освіти та науки, як підручник для студентів вищих навчальних закладів, та навчальної програми вивчення іноземної мови на факультетах підготовки фахівців для підрозділів кримінальної міліції, слідства, кадрового забезпечення та громадської безпеки створено мультимедійні програми за темами: «Львівський державний університет внутрішніх справ», «Типи злочинів», «Сліди злочинних дій», «Кримінальне розслідування злочинів і правопорушень». В ході підготовки до проведення ЄВРО 2012 використовувалась різного типу література, серед якої особливої уваги заслуговують підручники видавництва Macmillan: 'English for Law Enforcement' / Charles Boyle, Illeana Chersan; Express Publishing: 'Law' / Virginia Evans, Jenny Dooley; 'Police' / John Taylor, Jenny Dooley, які і надалі активно застосовуються на заняттях з іноземної мови із використанням комп'ютерних технологій. Помічним засобом при підготовці до вступу в магістратуру для здобувачів стала участь у соціальному проєкті LINGVA SKILLS, на платформі якого вони мають хорошу нагоду вдосконалити знання граматики та загальновживаної лексики.

Висновки. Таким чином, КНІМ з використанням мультимедійних програм значно розширює та урізноманітнює програму вивчення іноземних мов у вузі, надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів (комп'ютерне подання мовного матеріалу на основі статей, матеріалів інформаційних сайтів; робота зі словником, ін.), спонукає курсантів до вивчення іноземних мов, розширює мотивацію до навчання, надаючи можливість працювати над мовою у зручному темпі, сприяючи, таким чином, індивідуалізації навчання та ефективному оволодінню іноземною мовою.

Список використаних джерел

1. Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические учения о терминах. М., 1987. 240 с.

2. Гороховська Т. В. Формування культури професійного мовлення майбутніх працівників органів внутрішніх справ : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 [Електронний ресурс] / Т. В. Гороховська; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2007. 20 с. укр.: http://www.nbuv.gov.ua/ard/2007/07gtvovs.zip

3. Кондратьева В. А. Эффективность запоминания незнакомых слов в процессе самостоятельного чтения иноязычных текстов. Канд. дис. М., 1964.

4. Пристайко Т. С. Общие принципы стратификации лексики специальных текстов // *Системы специальной коммуникации в современном русском языке*. Сб. науч. трудов. Днепропетровск : ДГУ, 1990. С. 63–71.

5. Тютюнник В. Ю. Ключевые слова в терминологических микросистемах // *Системы специальной коммуникации в современном русском языке.* Днепропетровск : сб. науч. трудов ДГУ, 1990. С. 103–106.

Мирослава РІЙ,
викладач кафедри іноземних мов
та культури фахового мовлення
факультету №2 ІПФПНП
(Львівського державного університету
внутрішніх справ

ТВОРЧІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

Анотація. У статті розглянуто найоптимальніші методи навчання іноземних мов. Представлено інформацію про кожний метод навчання. Ця стаття має на меті обговорити всі проблеми, з якими стикаються викладачі під час викладання іноземної мови.

Раціональне та вмотивоване використання методів навчання на заняттях іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже «педагогіка є наукою і мистецтвом одночасно, тому і підхід до вибору методів навчання має ґрунтуватися на творчості педагога».

Найважливіше у вивченні іноземної мови – це практика спілкування, а не теорія граматики. Кожен викладач повинен володіти своїми секретами та навичками викладання. Адже найголовніше – знайти правильний підхід до проблеми, який максимально розкриє та подолає всі труднощі.